

BIRGITTE KJÆR

SØG HØJT

127 andagter
for børn og voksne
til årets højtider
og mærkedage

Guide til bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Om bogen

Farver i bogen

Farver kan bruges til at udtrykke stemninger. Det sker også i kirken. Hver tid i kirken har sin særlige farve. I denne bog har jeg brugt kirkeårets farver, men dog lidt tillempet. Jeg har også sørget for en rimelig sammenhæng med brugen af farver i bogen *Grav dybt*, som er skrevet sammen med *Søg højt*.

● Lilla er bodens farve og bruges i advents- og fastetiden. Her siger vi undskyld til Gud, fordi vi ikke har levet efter hans kærlige bud, og vi ser frem mod, at han griber ind til frelse. I *Grav dybt* bruges lilla som visdommens farve til buddene.

● Sort er dødens og sorgens farve, som kun bruges på Jesu dødsdag, langfredag. Sort bruges ikke i *Grav dybt*.

● Hvid eller gylden er glædens farve. Den bruges i julen, i opstandelsestiden, ved himmelfarten og til allehelgen, hvor vi fejrer frelsen fra Gud. I *Grav dybt* bruges den gule farve til 2. trosartikel.

● Rød er Helligåndens farve, som bruges i pinsen. I *Grav dybt* bruges rød til 3. trosartikel.

● Grøn er kristenlivets farve. Her i bogen bruges den om det kristne menneskeliv. I *Grav dybt* bruges frodiggrøn til 1. trosartikel, og forårsgrøn til nådemidlerne: Bibelen, dåben og nadveren.

● Blå er brugt i maleriet på omslaget af denne bog og også på omslaget af *Grav dybt*. Blå bruges i *Grav dybt* som bønnens og det livgivende vands farve.

Jørn Henrik Olsen har malet forsidebilledet med tanke på denne bog. Han har malet abstrakt, så læserne selv må gå på opdagelse, lade farverne gøre indtryk og sætte tanker og følelser i gang. Selv om billedet er abstrakt, kan man måske ane et motiv? Og man kan se bevægelser i billedet: strømmende ned oppefra – og favnende. Hvad mon det handler om?

Målgruppe

Denne bog er skrevet til større børn og deres voksne – som en anledning til fællesskab om troen ved årets højtider og mærkedage. Den er skrevet med tanke på brug i familier, der er fortrolig med bibelhistorie, bøn, tro, kirkegang osv. Men den kan også bruges af voksne, der skal undervise eller forkynde for børn i skole, kirke eller klub. Nogle af andagterne kan umiddelbart fungere i de sammenhænge, mens andre må justeres efter børnenes forudsætninger. Er der store børn, unge eller voksne, som har lyst til at bruge bogen som en relativt let tilgængelig bog om årets højtider og et kristeligt perspektiv på landets og familiens mærkedage, er de også velkomne som læsere. Også de skal blot vide, at bogen er skrevet med et “indefra-perspektiv” på kristendommen.

I en familie vil der typisk være børn i forskellig alder. Kernemålgruppen for andagtsbogen er familier med børn i alderen 10-12 år. Men børn ned til omkring 6-års-alderen kan følge med i en del af andagterne. Andre andagter vil også give den 16-årige noget at tænke over, ligesom voksne meget gerne skulle opleve, at andagterne også er skrevet til dem.

Bogens karakter

Bogen er en ”lejlighedsbog”. Den er beregnet til at blive taget frem, når en højtid nærmer sig eller på en af landets eller familiens mærkedage. Ønsker man også at være sammen om troen og livet på andre af årets dage, må man benytte andre hjælpemidler, for eksempel bogen *Grav dybt*, som sammen med denne bog udgør én andagtsbog i to bind.

Bogens indhold

Årets højtider

De fleste af årets højtider er baseret på den bibelske historie. Derfor er der meget bibelfortælling i andagterne. Nogle af andagterne har mest fokus på at skabe forståelse for den bibelske historie og den større bibelske sammenhæng, som beretningen indgår i. Det mere personlige udbytte af andagten er sat i baggrunden, men samtale og bøn – og eventuelt sang og lytten til musik – kan dog være med til at styrke denne side af samværet. Andre andagter har et tydeligere fokus på det personlige udbytte sammen med forståelsen af den bibelske historie.

Advent, jul og nytår

Adventstidens tre kapitler indeholder en ultrakort frelseshistorie fra skabelsen og frem til nyskabelsen:

1. *Vi venter* peger på nøglebegivenheder fra GT's historie, som viser frem mod Jesus.
2. *Løfterne* indeholder profetier fra GT om frelsen.
3. *Løfterne opfyldes* viser sammenhængen mellem Jesu liv og de to foregående kapitler.

Julens begivenheder er fortalt i begyndelsen af tre af evangelierne: Matthæus, Lukas og Johannes. Juletidens to kapitler indeholder andagter, der kan fungere hver for sig. Samtidig giver andagt 2-5 i kapitel 4 en sammenhængende forståelse af det under, at Gud blev menneske i julen. Ønsker man at læse en andagt dagligt og nå alle andagter om advent, jul og nytår, kan man begynde den 23. november.

Fasten

Andagterne kan læses i perioden omkring fastelavn, når de er aktuelle i den enkelte familie.

Påskens

Påskens begivenheder finder man i slutningen af alle fire evangelier. Mange af andagterne har anvendt detaljer fra flere evangelier i genfortællingen af en begivenhed. Bogen indeholder fire kapitler til påskens. Læser man en andagt om dagen og ønsker at læse alle andagter, kan man begynde om fredagen tre uger før langfredag.

Kr. himmelfart og pinse

Vi hører om begivenhederne fra påske til pinse flere steder i Det Nye Testamente: i slutningen af hver af de fire evangelier, i ApG 1 og 2 og i 1 Kor 15,3-11. Hvad der skete efter pinse, fortæller Apostlenes Gerninger om. Bogen indeholder tre kapitler til denne periode. Læser man en andagt om dagen og ønsker at læse alle andagter, kan man begynde søndag før Kr. himmelfartsdag.

Allehelgen

Der er to andagter til allehelgen og to andagter til halloween. Allehelgen er den 1. november, men fejres typisk første søndag i november. Halloween er den 31. oktober. Andagterne kan læses, som det passer ind i familiernes samtaler om dagene, og de kan læses uafhængigt af hinanden.

Årets mærkedage

Nogle mærkedage i Danmark

Der er andagter til de syv dage, jeg har skønnet, er mest udbredt som mærkedage. Der kunne være valgt flere dage, for eksempel nogle af de nyere: Valentinsdag, Thanksgiving, mors dag, fars dag, FN-dagen, veteranernes dag ... Måske kan de syv dage, der er andagter til, give inspiration til, at I på de dage, som I også markerer i jeres familie, taler sammen om dagen og beder en bøn, der knytter sig til dagens tema.

Familiens mærkedage

I de tre kapitler er der en række andagter, som man kan vælge imellem på familiens fødselsdage, dåbsdage og forældrenes bryllupsdag. Blandt de syv andagter til fødselsdage er de fire første mere almene andagter om det liv, vi har fået af Gud, mens de tre sidste retter sig mere personligt mod den, der har fødselsdag. Andagterne til dåbsdagene markerer nok dåbsdagsbarnets dåbsdag og takker for den, men anledningen benyttes især til at forkynde dåbens indhold for alle i familien. Andagterne til bryllupsdagen er skrevet ud fra folkekirkens vielsesritual. Er man borgerligt viet eller viet i en frikirke eller frimenighed, hvor ritualer er anderledes, kan man tilpasse andagten til den pågældende situation. Andagterne prøver at tage højde for, at der ikke kun vil være kernefamilier med fælles biologiske børn, der læser andagterne.

Det er vigtigt, at samtalen på familiens mærkedage ikke bliver mere personlig, end det enkelte familiemedlem har det godt med.

Veje til tilegnelse

Helt i centrum af vores bestræbelser på at tilegne os troens indhold står Bibelens ord. Men det kan vi møde på mange måder. Andagtsbogen indeholder en række muligheder, som man kan bruge flere eller færre af, som det nu passer ind i den enkelte familie.

Introsiderne

Introsiderne til hvert tema giver nogle muligheder, som kan bruges ved opstarten af et tema eller i hele den periode, hvor temaets andagter læses.

Bibelvers

Det er en rigdom at blive fortrolig med bibelvers, der rummer centrale pointer om troen og livet. Jeg har udvalgt bibelvers til hvert tema i bogen. Bibelverset kan eventuelt læres udenad og siges dagligt. Bag i bogen findes en oversigt over alle bogens bibelvers, og hvor de findes. Bemærk, at der er sat melodi til flere af dem.

Billeder

Hvert tema har et billede fra kunstens verden. Billeder kan tale til os og åbne for en forståelse af troen og livet på sin helt egen måde. Jeg har valgt billeder fra forskellige århundreder og stilarter. I kan sammen se på billedet og tale om det. Er I en større flok samlet, kan mange af billederne findes på nettet og vises på en skærm, så alle kan se det samtidigt. Bag i bogen er der en oversigt over de valgte billeder.

Sange og salmer

Jeg har valgt to sange til hvert tema. Bliver børn kendt med salmer og sange, som synges i menighedens fællesskab, giver det dem en oplevelse af at høre til. Samtidig er de klassiske sange og salmer en stor rigdom at bære med sig i livet. Her har kristne op gennem århundrederne og frem til nu sat ord på troen. Er man usikker på melodien, er der hjælp at hente på nettet. Bag i bogen er der en oversigt over alle de valgte sange og salmer.

Musikstykker

Hvert tema har forslag til afspilning af et klassisk musikstykke. Musikken kan bære et bibelsk tema ind i sindet på en ganske særlig måde og tale direkte til følelserne. Stykkerne tager typisk omkring tre minutter at afspille. De fleste har sang sammen med musikken. Tekster med oversættelse til dansk findes i oversigten bag i bogen. Musikken kan findes på nettet. Lytteoplevelsen fremmes ved brug af eksterne højttalere.

Andagterne

Hvert tema har en række andagter, der hver har et læsestykke, et oplæg til refleksion og samtale og et forslag til en bøn.

Læsestykket

Meningen med læsestykket er, at vi skal bygge bro mellem Bibelens verden og vores verden. Indimellem er udgangspunktet i Bibelens verden, hvor vi søger at forstå noget af det, den fortæller, og hvilken betydning, det har for os. Andre gange er udgangspunktet en tradition i vores verden, som vi prøver at få et bibelsk ovenlys på. Jeg har skrevet ud fra mit kendskab til Bibelen og ud fra min bedste overbevisning. Og jeg har rådført mig med kloge mennesker. De har været enige med mig om langt det meste, men ikke nødvendigvis om enhver detalje. Og I kan være overbevist om noget andet. Så længe vi lever, kan vi blive klogere. Vi må blot lade vores samvittighed styre af Bibelens ord og derigennem søge at få større klarhed over troen og livet. Jeg har brugt mit kendskab til børn og voksne i den måde, jeg har formidlet emnerne på, men skal et budskab nå sine læsere, er det vigtigt at ramme læserne dér, hvor de er. Og I vil være meget forskellige steder i jeres liv, ligesom vores åndelige, kultu-

relle, sociale og politiske situation hele tiden ændrer sig. Derfor kan I opleve behov for at supplere og nuancere og afværge misforståelser. Jeg har jo nok også mine blinde vinkler ...

Refleksionsemner

Jeg har til hver andagt skrevet et ultrakort oplæg til refleksion og samtale. Det er ofte godt at få "vendt" andagtens indhold i en samtale: Hvad fik vi med os fra dagens stykke? Hvad betyder det? Hvad har det at sige ind i vores liv? Hvad tænker vi om det? Nogle børn og voksne vil have gavn af mine oplæg til samtale, andre får en bedre samtale med andre spørgsmål, og atter andre vil helst lade andagten synke ned uden en efterfølgende samtale. Det kan også veksle fra tid til anden. I samtalerne er det vigtigt at vise respekt for, at vi har forskellig grad af åndelig blufærdighed.

Bøn

Efter læsning og samtale er det en god idé at tale med Gud om det, som dagens andagt har handlet om. Jeg har givet forslag til, hvordan en bøn kunne begynde, men vi kan reagere forskelligt på samme oplæsning, og samtalen kan have ført os forskellige steder hen. Jeg har prøvet at tage højde for forskellige reaktioner, men I kan have brug for at sige noget helt andet til Gud. Det er også forskelligt, hvilke ord der falder os naturlige i bønnerne. Flere af bønnerne vil måske føles mere højtidelige end de bønner, I normalt beder. Det er det gode ved skrevne bønner: Her kan vi få hjælp til at tage lidt store ord i munden. For det er jo en stor Gud, vi har! Men hverdagssnakken hører jo også hjemme i bønnerne. Så igen: Brug bønnerne, hvis de hjælper jer i bønnerne. Og fortsæt endelig med selv at formulere jer, som det passer jer. Derfor slutter bønnerne i bogen heller ikke med et amen, men med tre prikker.

Grav dybt

Søg højt er andet bind i et tobindsværk med andagter for børn og voksne. Første bind er *Grav dybt*. Her er 298 andagter, som udfolder kristendommens temaer: Hvordan skal vi leve? Hvad går troen ud på? Hvordan tilegner vi os troen og lever med den? Spørgsmålene bringes i spil i mødet mellem vores liv og indholdet i de ti bud, trosbekendelsen, fadervor, Bibelen, dåb og nadver. Der er et vist overlap mellem de to bind. *Grav dybt* når dog væsentligt længere omkring og dybere ned i temaerne, mens *Søg højt* indeholder mere bibelhistorie, knyttet til årets højtider.

God fornøjelse med bogen!

Birgitte Kjær, Frederiksberg 2022

Indhold

ÅRETS HØJTIDER

ADVENT, JUL OG NYTÅR

- 1 VI VENTER 17
- 2 LØFTERNE 25
- 3 LØFTERNE OPFYLDES 33
- 4 GUD BLEV MENNESKE 41
- 5 VI FEJRER JUL 49
- 6 NYTÅR 57

FASTEN

- 7 FASTELAVN OG FASTE 69

PÅSKEN

- 8 MED KURS MOD DØDEN 79
- 9 DEN SIDSTE AFTEN 87
- 10 JESUS GI'R SIT LIV 95
- 11 FRA DØD TIL LIV 105

KR. HIMMELFART OG PINSE

- 12 EN SÆRLIG TID 117
- 13 EN MELLEMTID 125
- 14 EN NY TID 133

ALLEHELGEN

- 15 ALLEHELGEN
OG HALLOWEEN 145

ÅRETS MÆRKEDAGE

- 16 NOGLE MÆRKEDAGE
I DANMARK 153
- 17 FØDSELSDAGE 161
- 18 DÅBSDAGE 169
- 19 BRYLLUPSDAG 177

TAK 181

OM FORFATTEREN 182

OVERSIGT OVER ANDAGTERNE 183

SANG- OG SALMEREKISTER 185

SKRIFTSTEDSREGISTER 186

MUSIKSTYKKERNE 187

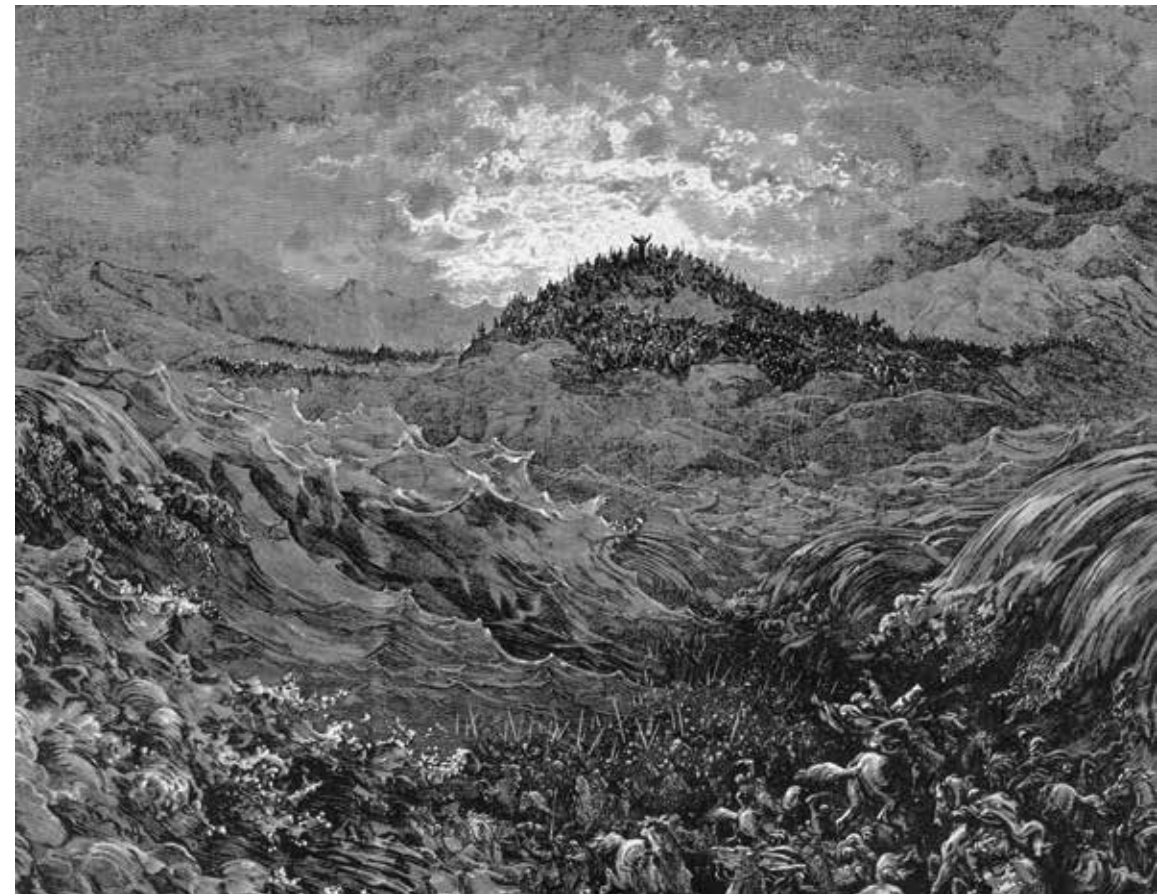
BILLEDREGISTER 191

1. Vi venter

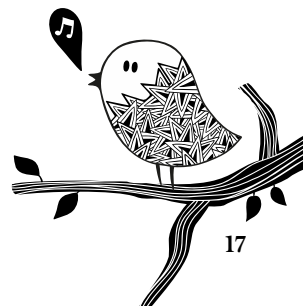
*For Herren er én dag som tusind år, og tusind år som én dag.
Herren er ikke sen til at opfylde sit løfte, sådan som nogle mener,
men han har tålmodighed med jer, fordi han vil,
at ingen skal gå fortabt, men at alle skal nå til omvendelse.
2 Pet 3,8b-9*

Gustave Doré: *Egypterhæren drukner i Det Røde Hav*, 1863. Illustration fra La Grande Bible de Tours.

I århundreder havde Israels folk været slaver i Egypten. Men Gud huskede sine løfter til dem og sendte Moses for at befri dem. Den endelige befrielse skete, da Gud førte folket gennem Det Røde Hav og udslettede fjenderne. Hvordan viser Doré, hvad folket frelses *fra*, og hvad de frelses *til*?

*Vær velkommen, Herrens år (Advent) (DDS 74, SOS 137).
Op! thi dagen nu frembryder (DDS 76, SOS 135).
The people that walked in darkness; fra G.F. Händels Messias.*

Det nærmer sig

December måned. Adventstiden. Juletiden. Det nærmer sig! Vi venter ...

Første søndag i advent og 1. december kommer til os efter et langt efterårs mørke. Nu begynder noget nyt. I kirken er første søndag i advent simpelthen *nytår*. Nu begynder det nye kirkeår, Herrens år, hvor vi skal fejre jul, påske og pinse. Det synger vi om i salmen *Vær velkommen, Herrens år*.

Nogle nyder december måned i fulde drag. Adventslys, julekalendere, godter, julepynt, juleafslutninger, julefester, julegudstjenester, juletræer, julegaver ... Man glæder sig til det hele. For andre er december måned mere blandet. Man glæder sig nok, men man er også lidt bange for, om børnene bliver uvenner, eller om de voksne bliver stressede og sure. Hvis forældrene ikke bor sammen, kan man være lidt splittet i forhold til, hvordan julen skal fejres. For nogle er det ikke et problem, mens andre har en smerte indeni med tanke på juletiden. Der er også nogle, der må se frem til en jul med sygdom eller andre svære ting i familien. Måske savner man én, man har mistet i årets løb. I adventstiden er vi fælles om at vente på jul. Men vores forventninger er meget forskellige, fordi vores livsvilkår er meget forskellige.

Jesus ønsker at komme til os, uanset hvordan vi har det. Han kender al vores glæde og forventning. Og han under os virkelig alt godt! Han kender også al vores bekymring og al vores smerte. Han lider med os og vil bære byrderne sammen med os. Jesus kender os og elsker os, og han vil komme til os i både det glade og i det svære.

Jesus vil komme til os. Det er dybest set meningen med alt det, vi gør i december måned – i advents- og juletiden. Det handler om at forberede sig på, at Jesus kommer til os, og det handler om at tage imod ham med glæde.

Hvis I har lyst, kan I fortælle hinanden om, hvad I glæder jer til, og hvad I er bekymrede for.

*Jesus! Tak, at du vil komme til os.
Tak, at du kender os og elsker os.
Kom til os i vores forventning og glæde.
Og kom til os i vores bekymringer og smerter ...*

Vi venter ... på Evas tip-tip-tip-tip ... oldebarn

Vi håber sådan, at det bliver en god tid, vi har foran os: december måned, advents- og juletiden. Det gør Gud også! Han kan ikke fordrage, når vi har det skidt: Når Max og Laura bliver uvenner, når far brækker benet, når mor mister sit arbejde, når epidemier hænger ... Det er jo derfor, det blev jul. Gud ville bekæmpe alt det, der ødelægger vores liv.

Det begyndte allerede samme dag, som det svære og onde kom ind i verden – den dag, da Adam og Eva gjorde oprør mod Gud. Vi kalder det for syndefaldet. Adam og Eva allierede sig med slangen i stedet for med Gud. De troede mere på ham end på Gud. Derfor mistede Gud sine børn, og han sendte dem ud af Paradis. Men allerede da havde han en plan for, hvordan han kunne vinde sine mennesker tilbage.

Men valgte menneskene da ikke selv at vende Gud ryggen og at tro på slangen i stedet for på Gud? Hvorfor ville Gud så alligevel gerne have dem tilbage som sine børn? Det er faktisk ikke rigtig til at forstå, men Gud elskede Adam og Eva, selv om de havde forkastet ham. Og Gud ville kæmpe for at få dem tilbage.

Gud afslørede allerede samme dag lidt om, hvordan han havde tænkt sig at vinde menneskene tilbage. Gud sagde til slangen: "Kvindens afkom (altså en af Evas efterkommere – et tip-tip-tip-tip ... oldebarn) skal knuse dit hoved!" (1 Mos 3,15). Så er du færdig, slange! Der skal en dag fødes én, som gør det af med dig, Satan, og som skal befri menneskene fra alt det onde.

Det handler advent om. Advent betyder nemlig "komme": Vi venter på ham, som skal komme og bekæmpe Djævelen og gøre alting godt.

Tænk på advent som optakten til et drama – at vi venter på én, der skal bekæmpe alt svært og ondt i verden. Hvordan passer det med, hvad I ellers tænker om advent?

*Kære Gud! Tak, fordi du vil bekæmpe alt svært og ondt.
Vi beder dig om, at vi må tilhøre dig,
som er stærkere end alt ondt og stærkere end Satan.
Vil du snart sende ham, som knuser alt ondt ...*

Juletræet

Det er da en pudsigt tradition! At fælde et træ i skoven og sætte det ind i en stue. Og så endda pynte det! Men et juletræ må der til, hvis vi for alvor skal mærke, at vi fejrer jul!

Vi hører også om træer i Bibelen. I Paradisets have var der to helt særlige træer: kundskabens træ, som Adam og Eva ikke måtte spise af, og livets træ, som de gerne måtte spise af. Livets træ kunne give liv til Adam og Eva, så de kunne leve evigt.

Adam og Eva spiste af det træ, de ikke måtte – og så måtte Gud forhindre dem i også at spise af livets træ. Hvis de gjorde det, ville de kunne leve evigt som de oprørske mennesker, de nu var blevet. Det ville Gud ikke risikere. Døden skulle være straffen for synd, for døden sætter en grænse for menneskers levetid og dermed for deres ondskab. Så for at sikre at Adam og Eva ikke kunne spise af livets træ, jog Gud dem ud af Paradisets have. Uden for haven skulle keruber, der var udstyret med flammesværd, vogte vejen tilbage til livets træ. Ingen skulle trænge ind i Paradiset og leve evigt.

Men så trådte Jesus ud af Guds verden og ind i vores verden. Himlen åbnede sig, da det lille Jesusbarn blev født. Han banede en vej tilbage til Paradis og til livets træ. I Johannes' Åbenbaring er der en vision af den kommende verden. Her er vi tilbage i Paradis, for her står livets træ. Det bærer frugt 12 gange om året, og bladene på træet giver lægedom, så ingen mere skal blive syge eller dø. Og Gud lover dem, der sejrer i troens kamp her i livet, at de skal få lov til at spise af livets træ i Paradis (Åb 22).

Hvis vi lader juletræet minde os om livets træ, hvad kan det da fortælle os om julen?

Hvad er særligt ved grantræet i forhold til andre smukke træer som bøgetræet og birketræet? Hvorfor gør det grantræet særligt velegnet som billede på livets træ?

*Herre Jesus! Tak for livets træ.
Tak, at du åbnede vejen tilbage til Paradis.
Tak, at vi kan få lov til at leve evigt, fordi det blev jul ...*

Julestjerner

I toppen af juletræet må vi have en julestjerne. Måske har vi også stjerner som pynt andre steder. Nogle pynter stuen med den blomst, der hedder en julestjerne. Alle stjernerne kan minde os om den stjerne, der ledte de vise mænd til Jesus.

Det lyder egentlig mærkeligt. Gjorde Gud et specielt under, så han satte en særlig stor og kraftig stjerne på himlen en kort tid – en stjerne, som opførte sig helt specielt? Det er muligt. Men det kan også være, at Gud har benyttet sig af et naturfænomen, som optræder med hundreder af års mellemrum, og som han så har brugt til at kalde på de vise mænd. Man ved, at to planeter, Jupiter og Saturn, stod meget tæt på hinanden på himlen i tiden omkring Jesu fødsel, så de tilsammen så ud som én meget stor stjerne. Faktisk skete det samme igen i julen 2020. Og man véd, at når man går fra Jerusalem til Betlehem, sådan som de vise mænd gjorde, så vil det se ud, som om stjernen går foran én. Så det er egentlig ret sandsynligt, at det er dét, der er Betlehemsstjernen.

De vise mænd kendte ikke Gud. Men Gud fandt en måde at lede dem frem til Israel og Jerusalem. Derfra måtte de få hjælp fra nogle, der kendte Bibelen, for at finde ud af, at det var i Betlehem, Jesus var.

Gud kan bruge mange forskellige måder til at få mennesker til at søge ham. Når vi så søger ham, viser han os hen til Bibelen. "Her kan I finde mig," siger han.

Grundtvig har udtrykt det sådan i salmen *Dejlig er den himmel blå*:

Stjernen ledte vise mænd
til vor Herre Kristus hen;
vi har og en ledestjerne,
og når vi den følger gerne.
kommer vi til Jesus Krist.

Denne stjerne lys og mild,
som kan aldrig lede vild,
er hans Guddoms-ord det klare,
som han os lod åbenbare
til at lyse for vor fod.

Hvad kan julestjernerne fortælle os om julen?

Har I lyst, kan I synge *Dejlig er den himmel blå*.

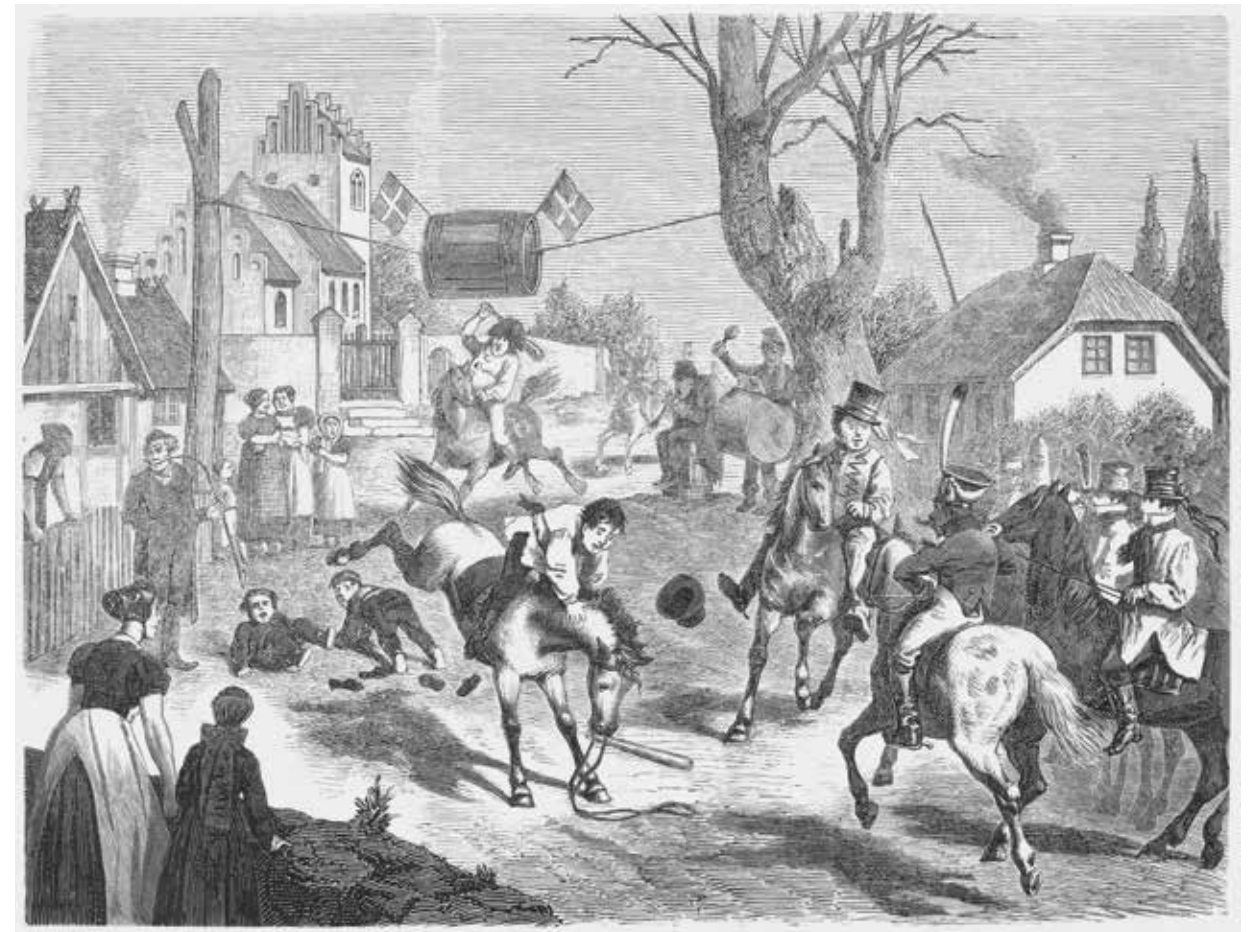
*Jesus! Du kan gøre folk nysgerrige på dig på så mange måder.
Tak, at du kan få folk til at lede efter dig.
Tak også for Bibelen, der leder os til dig ...*

FASTEN

7. Fastelavn og faste

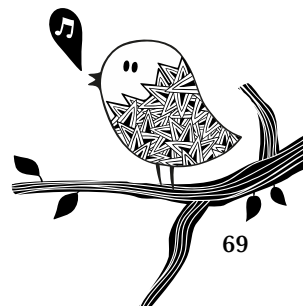
*Hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden,
men bøde med sit liv?
Matt 16,25a*

Knud Gamborg: *Fastelavnsløjer i en landsby*, 1872. Illustration fra *Illustreret Tidende*, hæfte 646, side 193.

Dette billede af en fastelavnsfejring er mere end 150 år gammelt. Hvad ligner vores måde at fejre fastelavn på? Hvad er anderledes? Hvordan er stemningen i billedet? Hvad mon meningen er med det, der foregår?

*Om jeg havde alt, men ikke Jesus (SOS 509).
Guds søn har gjort mig fri (DDS 514, SOS 530).
Kyrie eleison, fra W.A. Mozarts Requiem i d-mol.*

Vi klæder os ud

Cirkusprinsesse? Dinosaur? Mobiltelefon? Eller? Det er sjovt at lege, at man er noget helt andet end normalt.

For nogle er det bare sjov. Og det er fint. For andre giver det mulighed for at afprøve nogle sider af sig selv, som de ellers ikke bruger så meget. Noget skjult bliver synligt. Måske står man mere modigt frem? Måske viser man tydeligere, hvor flot man er? Måske er man mere rå? Udklædningen giver os mulighed for at lære os selv bedre at kende: Hvad rummer vi af muligheder? Måske får jeg lyst til også fremover at vise mere mod eller skønhed? Man kan også blive lidt forskrækket over, at man egentlig rummer en mere ubehagelig side, end man troede. Det er godt at opdage, så man kan afvise den.

En gang var jeg til en fastelavnsgudstjeneste, hvor folk i alle aldre var klædt ud. En dreng havde en affaldssæk på med en masse affald udenpå. Det var ikke et kønt syn! Men jeg blev optaget af den udklædning: Ja, det ville ikke være kønt, hvis man kunne se alt, hvad vi rummer: selvoptagethed, nedgørende tanker om andre eller om os selv, utaknemmelighed, grådighed, dovenskab, halve sandheder og hele løgne... Alt muligt menneskeligt skrald, som vi heldigvis sjældent ser så tydeligt hos hinanden. Men hos den dreng så vi det: Han var en skraldesæk!

Til slut i gudstjenesten var der nadver. Og drengen rejste sig op og knælede ved altersranken. Det blev en stærk prædiken for os: Vi må komme til Jesus med alt det skrald, vi er og rummer. Med alle vores ubehagelige sider og med al vores selvoptagethed. Og Jesus tager imod os og siger: "Jeg elsker dig. Jeg tager imod dig, præcis som du er. Jeg døde på korset med det hele. Nu må du slippe det og være mit elskede barn."

Hvordan skal I klædes ud i år? Hvad betyder det for jer med netop den udklædning?

Hvad tænker I om drengen, der klædte sig ud som affaldssæk?

*Vor Gud og skaber! Tak for alle de gode muligheder, vi rummer.
Hjælp os til at bruge dem godt.
Og tilgiv os alt det dårlige, vi er og rummer.
Vi overgiver os til dig med det hele ...*

Vi slår katten af tønden

De har puttet en levende, sort kat i tønden og hængt den op. Nu banker de løs på tønden med tykke kæppe. Tønden går i stykker, og den mishandlede kat falder ud – helt tummelumsk. Nu gælder det om at banke den ihjel. Den må ikke undslippe. Kæppene hamrer ned over katten. Ondskab og ulykker må jo bekæmpes.

Stakkels katte. Det er godt, at det er ca. 200 år siden, man sidst fejrede fastelavn på den måde! Nu nøjes vi med et billede af en kat uden på tønden. Men hvorfor dog?

Katten er blevet brugt som symbol på alt det onde i verden og i os selv. Det, som må bekæmpes. Det er slemt at tænke på for alle katteelskere. Og det er da også urimeligt over for det dejlige dyr, som Gud har skabt! Men sådan er det blevet. Så når vi af alle kræfter slår på tønden, kan vi tænke på, hvad vi hver især vil gå løs på: Er det min evige utilfredshed? Er det min magelighed, når nogen har brug for min hjælp? Er det mine ubetænksomme bemærkninger, der sårer andre? Er det en uretfærdig situation i klassen eller i samfundet? Er der krige, epidemier eller naturkatastrofer, hvor jeg vil kunne gøre en forskel?

Fastetiden giver os anledning til at tænke på, at der er ondskab i verden og i os selv. Måske hører vi til de heldige, der oplever så meget godt, at man næsten kan glemme, at det onde findes. Men det onde findes i mange skikkelser. Det onde skal forsages. Og det onde skal bekæmpes.

Hvordan har I det med, at det er en kat, vi slår af tønden?

Forestil jer, at I ikke sætter en tegning af en kat på tønden. I stedet skriver I de dårlige ting, som I synes trænger til at blive bekæmpet af jer selv eller af andre. Hvad skal der så stå på jeres tønde?

*Himmelske far! Vi kan ikke lide at tænke på det onde
– hverken hos os selv eller i verden. Tilgiv os det onde.
Og hjælp os til at forsage ondskaben og bekæmpe den ...*

ÅRETS MÆRKEDAGE

16. Nogle mærkedage i Danmark

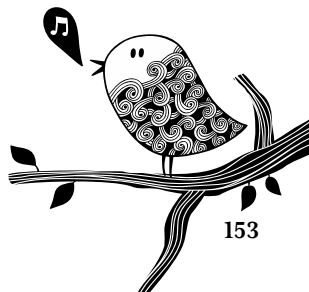
*Herren er god, hans trofasthed varer til evig tid,
hans troskab i slægt efter slægt.
SI100,5*

Carl Christian Constantin Hansen: *Den grundlovgivende rigsforsamlings første møde i Rigsdagssalen på Christiansborg Slot, 1860-1864.* Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot.

23. oktober 1848 afholdtes det første møde i Den Grundlovgivende Rigsforsamling frem mod grundloven af 5. juni 1849. Nogle år senere maler Constantin Hansen dette på et enormt maleri: 3,5 x 5 meter! Mere end 150 personer kan genkendes på billedet. De nationalliberale ledere, som stod forrest i arbejdet med grundloven, står også forrest i billedet. Hvilket indtryk giver billedet af betydningen af arbejdet med grundloven?

*Der er et yndigt land (SOS 634).
Sorrig og glæde de vandre til hobe (DDS 46, SOS 88).
Morgensang fra Elverskud, Niels W. Gade.*

Sankthans – 23. juni

“Vi elsker vort land ...” Sangen toner ved sankthansbålet. Vi ser ind i flammerne. Sommeren står for døren med ferie og leg og hygge. Nu kommer en lang pause fra det daglige arbejde og skolen. Der bliver tid til at nyde de lange lyse dage og naturen, der har foldet sig ud i al sin pragt. Nu står vi her rundt om bålet og gribes af stemningen.

Mange temaer er i spil. Vi fejrer Johannes Døbers fødsel her et halvt år før Jesu fødsel. Derfor hedder det *sankthans*. Sankt Johannes kom for at bane vej for lyset, for Guds frelse. Det må fejres. Vi fejrer også sommeren og naturen og glæder os over Danmarks land. Men vi tænker også på fjender og mørke, der skal bekæmpes, både “udenvælts fjende” og “hekse og trolde”, som vi synger det.

Ja, der er kampe, der skal kæmpes. Derfor tænder vi bål, der bekæmper mørket, og derfor brænder vi en heks af på bålet. Heldigvis er det ikke længere levende kvinder, vi brænder på bålet – nogle, vi tror, har indviet sig til den Onde. Nej, det onde er ikke begrænset til enkelte mennesker. Det findes både i os og omkring os. Og vi er sat til at bekæmpe begge dele. Synd og ondskab i os selv – på bålet med det! Og ny energi til at være med i kampen mod alt, der ødelægger livet for os mennesker!

Nogle tænker med vemod på, at dagene allerede nu er blevet en lille bitte smule kortere siden sommersonhverv den 21. juni, og at nætterne nu bliver længere. Det er en kunst at leve i dagens glæde og ikke tage bekymringerne på forskud. Men gør man det alligevel, kan man lige så godt allerede nu synge en efterårssalme og så stemme i med verslinjerne: “En evig sommer hos vor Gud i Paradis vi finder” (Fra *Nu falmer skoven*). Ja, sankthans er glæde, men den evige glæde finder vi først hjemme hos Gud. Derfor blev Johannes Døber født, så han kunne bane vej for Jesus!

Hvad betyder mest for jer ved sankthans?

*Himmelske far!
Vi takker dig for vores land, for sommeren og for Døberen.
Vi beder dig om en god sankthansaften
og om nyt mod til at kæmpe mod det onde ...*

Høstfest

Kirken er pyntet op til fest. Frugter, grøntsager, kornaks og farverigt løv pryder kirkerummet. Det er tid til at fejre, at høsten er i hus og til at sige Gud tak for den.

Der er ikke længere så mange, der lever af det, der gror på deres egen jord. Men de, der gør det, har særlig grund til at feste i dag. Resultatet af årets arbejde er nu samlet ind i form af korn og frugt og grøntsager. De har sået og plantet og vandet og passet, og Gud har givet væksten. Måske har det været et godt år med et stort udbytte af arbejdet. Måske har det været et o.k. år. Måske har det været en rigtig dårlig høst. Er der da grund til at takke Gud? Ja, der er altid grund til at takke Gud for det, han giver – også når vi gerne ville have haft mere. Men vi har også lov til at dele vores ærgrelse med ham og klage vores nød til ham.

Og alle har vi grund til at takke Gud for høsten. For vi lever jo alle af det, der dyrkes i landbruget i Danmark og rundt om i hele verden. Vi får mad at spise. Og det er værd at holde en fest for. I dag kan vi lade taknemmeligheden fylde os. Taknemmeligheden over, at Gud sørger godt for os. Her i Danmark behøver vi ikke at sulte. De fleste af os har i overflod. Det kalder på vores taknemmelighed.

Høstfesten kalder også på vores gavmildhed. Når vi har så rigeligt, så må vi dele med dem, der har mindre end os. Derfor er der også altid en særlig indsamling ved en høstfest. Glæden over, hvad Gud giver os, flyder over i glæden ved at give videre til andre. Paulus siger:

Enhver skal give, som han har hjerte til – ikke vrangvilligt eller under pres, for Gud elsker en glad giver. Gud magter at give jer al nåde i rigt mål, så I altid i alle måder har nok af alt og endda overflod til at gøre godt (2 Kor 9,7-8).

Hvordan fejrer I høstfest? Hvad fylder mest i jeres oplevelse af høstfesten?

*Himmelske far! Tak for årets høst.
Tak, at vi har alt, hvad vi har brug for at spise.
Hjælp os at give af vores overflod.
Hjælp dem, der fik en dårlig høst og mangler mad ...*

Mortensaften – 10. november

For 500 år siden fyldte troen på Gud meget i de fleste menneskers liv i Europa. De kendte Guds bud, og de vidste, at Gud straffer dem, der ikke lever efter buddene. Men de kendte ikke så meget til tilgivelsen, så de var bange for Gud. Kirkens leder, paven, sagde, at de kunne få nedsat straffen fra Gud ved at købe aflad, dvs. betale penge til kirken. Og folk købte masser af aflad for at få mindre straf.

Martin Luther blev født den 10. november 1483. Som ung var han ude i et tordenvejr, hvor lynet slog ned lige ved siden af ham. Han blev så bange for at dø, at han lovede at blive munk og leve 100 % for Gud. Fra da af kæmpede Luther for at blive et helt igennem godt menneske, der elskede Gud og mennesker og altid gjorde og talte og tænkte og følte, som han burde. Men han blev mere og mere fortvivlet. For han blev ikke helt igennem god. Han kæmpede, bad, læste i Bibelen og gik til gudstjener, men lige lidt hjalp det. Han var og blev dybt fortvivlet og bange for Guds dom.

Men så opdagede han pludselig noget i Bibelen, han ikke havde lagt mærke til før. Han opdagede, at Gud elsker de mislykkede. Gud tilgiver dem og gør dem til sine børn. Luther skulle ikke først blive fuldkommen god, før han kunne blive Guds barn. Gud tilgav ham og gjorde ham til sit barn, bare fordi Gud elskede ham. Det kaldes, at Gud retfærdiggør os. Luther blev så glad! Og så begyndte han at arbejde for, at alle mennesker skulle høre det: Gud vil tilgive dig, for han elsker dig! Jesus tog din straf, da han døde for dig; derfor kan du blive Guds barn alene ved at tro på ham!

Det blev begyndelsen på de lutherske kirker. Martin Luther var opkaldt efter en anden Martin, hvis navnedag var den 10. november. Martin blev på dansk oversat til Morten. Det betyder at vi kan fejre mortensaften d. 10. november og tænke på de lutherske kerneord: *Kristus alene, troen alene, nåden alene.*

Hvordan fejrer I mortensaften?

Hvad var Luthers vigtigste opdagelse?

*Tak, Gud! Tak for din kærlighed og tilgivelse.
Tak, at du retfærdiggør os alene ved tro på Jesus ...*

17. Fødselsdage

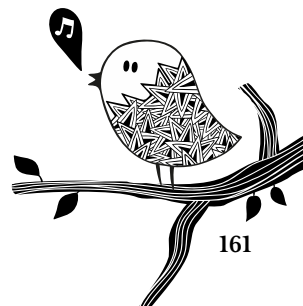
*Når jeg ser din himmel, dine fingres værk, månen og stjernerne, som du satte der,
hvad er da et menneske, at du husker på det, et menneskebarn, at du tager dig af det?
Du har gjort det kun lidt ringere end Gud, med herlighed og ære har du kronet det.
Sl 8,4-5*

Jørn Henrik Olsen: Forsidebilledet til *Grav dybt*, 2021, privateje.

Dette billede er malet som forside til bogen *Grav dybt*, som handler om en masse forskelligt i troen og livet. Prøv nu at se på billedet, mens I tænker på jeres fødselsdag. Hvad kan det da sige om vores liv? I kan evt. tjekke farvernes betydning i bogens kolofon.

*Alle dage han mig leder (SOS 51).
Til himlene rækker (DDS 31, SOS 89).
Champagnegaloppen, H.C. Lumbye.*

Skabt som netop dig

Der er fødselsdag i familien i dag. Tillykke til dig, der er fødselar! Det er en stor dag, for netop i dag blev *du* født. Familie og venner ønsker dig tillykke. Du får gaver. Du får god mad. Og der er virkelig grund til at feste!

I kan hver især – og ikke mindst fødselaren – benytte fødselsdagen til at tænke på jeres liv. Og så må vi alle høre: Netop du er noget særligt. Ingen anden er som du. Gud tænkte på dig, og så skabte han dig. Han ville, at netop du skulle være til. Du skulle være én blandt hans milliarder af mennesker, for netop du skulle være et lille, vigtigt led i hele den store sammenhæng.

Det er værd at lade synke dybt ind: Gud ville mig! Han ville, at der skulle være et menneske netop som mig – med min krop, med mit sind, med mine evner, med min personlighed. Og Gud vil mig! Han har brug for mig her i verden – netop som den, jeg er. Jeg kan være stolt! Og taknemmelig!

Måske er der andre tanker, der melder sig: 'Der er noget galt med min krop. Med mit sind. Med mine evner. Med min personlighed.' Ja, det skulle være mærkeligt andet. Verden er ikke, som den burde være. Og du er ikke, som du burde være. Men det rækker ikke ved, at netop du er skabt af Gud, og at du helt grundlæggende er et menneske, som han ønsker. Og så må du stadig arbejde på at blive bedre til at udfolde alt det gode, Gud har skabt dig med. Og du må arbejde på, at dét kan blive bedre, som ikke er godt hos dig. Måske skal andre også hjælpe dig med det?

Men netop som den, du er, må du vide: Gud elsker dig. Han ønsker dig! Og han ønsker at hjælpe dig, trøste dig og tilgive dig. Derfor kan du frimodigt leve det liv, Gud har givet dig.

Måske har I – og fødselsdagsbarnet – lyst til, at I fortæller "barnet", hvad I særligt værdsætter hos ham eller hende.

*Himmelske far og skaber! I dag vil vi takke dig for (navn).
Tak, at du har skabt ham/hende og også alle os andre.
Tak, at du elsker os, og tak, at vi må leve vores liv med dig ...*

Skabt til hinanden

Tillykke! Der er fødselsdag i familien i dag. Det er værd at fejre! Tillykke til dig, der har fødselsdag. Og tillykke til jer, som er i familie med fødselaren.

I dag kan vi tænke på, at vi har fået livet for at leve det sammen med andre. At være menneske er at være medmenneske. Først og fremmest hører vi sammen med vores familie. Her har vi hver vores vigtige funktion at udfylde som barn, ung eller voksen.

Vi er noget for hinanden, bare ved at være dem vi er. Med netop den personlighed, vi har, og med vores interesser og evner bidrager vi til familiens fællesskab. Dernæst er der jo praktiske opgaver, der skal klares, for at få en familie til at fungere. Forældrene har ansvaret for at lede og fordele arbejdet, så alle bidrager til fællesskabet på en rimelig og retfærdig måde. Børn skal også efterhånden lære at kunne udføre flere og flere opgaver, så de engang kan klare sig selv og stifte eget hjem.

Fællesskabet mellem jer, der hører til i en familie, er vigtigt. Får I vist hinanden interesse for det, som optager jer, eller har I brug for at udvikle det mere? Viser I respekt og omsorg for hinanden? Kan I lave sjov på en hyggelig og festlig måde, eller kommer I til at udstille og nedgøre hinanden? Det er helt i orden, hvis større børn efterhånden orienterer sig mere ud mod andre mennesker end mod familien, men et vist minimum af samspil i familien er nødvendigt, hvis man skal have det godt med at bo under samme tag.

Familien er et minisamfund. Her lærer vi det grundlæggende om at omgås andre mennesker. Det kan vi tage med ud på arbejdspladserne, i skolen, blandt naboer og venner og i den større familie. For vi har fået vores liv for at leve det sammen med andre mennesker. Det gælder, hvad enten vi har brug for mange eller få mennesker i vores liv.

Har I lyst til at tale om, hvad fødselaren bidrager med af godt til jer og til andre?

*Himmelske far! Vi takker dig for (navn)'s fødselsdag.
Tak for alt, hvad (navn) betyder for os og for andre mennesker.
Hjælp os alle til at være gode for hinanden ...*

Om forfatteren

Foto: Image Makers

Birgitte Kjær, f. 1957.

Gift med Torben Kjær og mor til to voksne børn.

Uddannet lærer fra N. Zahles seminarium 1981 og cand.philol. i kristendomskundskab/religion og pædagogik fra Norsk Lærerakademi 1994.

Har været ansat som litteraturskriver i Kristeligt Forbund for Studerende/Credo Forlag, som lærer på Esajasskolen, som pædagogisk konsulent i Foreningen af Kristne Friskoler, som sognemedhjælper i Emdrup Kirke, i en projektstilling som lærer i religionspædagogik på Dansk Bibel-Institut og sidst som lærer på Jakobskolen. Frivillig i klub- og lejrarbejde for børn, juniorer og teenagere. Engageret i en række projekter, bl.a. udvikling af en

bibellæseplan for teenagere, undervisningsmateriale for konfirmander og udvikling af læreplan i kristendomskundskab på kristne skoler. Engageret i bestyrelsesarbejde, i bl.a. Hovedstadens Privatskoler, Religionslærerforeningen og Kristent Pædagogisk Institut. Religionspædagog og forfatter.

Har bl.a. udgivet:

Nu ska' vi læse. Andagter for børnefamilier (Hillerød: Dansk Luthersk Forlag, 1994)

Kristendomsfaget i folkeskolen (København: Kroghs Forlag, 1999)

Giv børnene det bedste. Om at leve med Gud i familien (Hillerød: LogosMedia, 2007)

Sammen gør vi det bedre. Om en menigheds samarbejde med forældrene om børnenes kristne opdragelse (Løgumkloster: Teologisk Pædagogisk Center, 2007)

“Det gælder børnene” i *Troen, teksten og konteksten. Festskrift til Torben Kjær* (København: Dansk Bibel-Institut, 2009)

Kristendomsfaget på kristne friskoler (Kristent Pædagogisk Forlag, 2010).

Grav dybt. 298 andagter for børn og voksne om næsten alt mellem himmel og jord (Fredericia: Lohse i samarbejde med LogosMedia og ELM-Forlag, 2021).

Øversigt over andagterne

ÅRETS HØJTIDER

ADVENT, JUL OG NYTÅR

1. VI VENTER

- 1.1 Det nærmer sig
- 1.2 Vi venter ...
på Evas tip-tip-tip-tip ...
oldebarn
- 1.3 Vi venter ... og venter ...
- 1.4 Vi venter ... på velsignelsen
- 1.5 Vi venter ...
på en profet som Moses
- 1.6 Vi venter ...
på en konge som David
- 1.7 Vi venter ...
på en præst som Melkisedek

2. LØFTERNE

- 2.1 Lys i mørket
- 2.2 Et barn er født
- 2.3 En lidende tjener
- 2.4 Paradisdyr
- 2.5 Paradisnatur
- 2.6 Paradismennesker
- 2.7 Paradisgud

3. LØFTERNE OPFYLDES

- 3.1 Gud tav
- 3.2 Vi venter på Messias
- 3.3 Forløberen for Messias
- 3.4 Messias helbreder
- 3.5 Messias bringer Gud nær
- 3.6 Messias skaber Paradis
- 3.7 Vi venter stadig på Messias

4. GUD BLEV MENNESKE

- 4.1 Julekrybben
- 4.2 Gud tisser
- 4.3 Gud eller Guds søn?
- 4.4 Har Gud klædt sig ud?
- 4.5 Men hvordan så?
- 4.6 Salut
- 4.7 Gaver

5. VI FEJRER JUL

- 5.1 Juletræet
- 5.2 Julestjerner
- 5.3 Julehjerter
- 5.4 Juleengle
- 5.5 Julekugler og guirlander
- 5.6 Julegodter og julemad og jule...
- 5.7 Julenisser og juleøl og jule...

6. NYTÅR

- 6.1 Tak for det gamle år
- 6.2 “Ak” for det gamle år
- 6.3 På vej mod et nyt år
- 6.4 Nytårsforsætter
- 6.5 Jesu nytår
- 6.6 Med fadervor i det nye år
- 6.7 Hverdagen begynder

FASTEN

7. FASTELAVN OG FASTE

- 7.1 Vi klæder os ud
- 7.2 Vi slår katten af tønden
- 7.3 Vi faster *fra*
- 7.4 Vi faster *til*
- 7.5 Jesus fastede
- 7.6 Påske forude

PÅSKEN

8. MED KURS MOD DØDEN

- 8.1 Messias skal dø
- 8.2 Iscenesættelsen
- 8.3 Kongen hyldes
- 8.4 Jesus græder
- 8.5 Jesus gør oprør
- 8.6 Børnene synger
- 8.7 Jesus salves

Sang- og salmeregister

9. DEN SIDSTE AFTEN

- 9.1 Forræderi
- 9.2 Forberedelser
- 9.3 Jesus vasker fødder
- 9.4 En anderledes fejring
- 9.5 I dødsangst
- 9.6 I ondskabens vold
- 9.7 Forhøret

10. JESUS GI'R SIT LIV

- 10.1 For folket
- 10.2 For bødlerne
- 10.3 For familie og venner
- 10.4 For røveren
- 10.5 Hvorfor har du forladt mig?
- 10.6 Det er fuldbragt
- 10.7 I dine hænder
- 10.8 Død
- 10.9 Begravet

11. FRA DØD TIL LIV

- 11.1 Soldater og ledere
- 11.2 Kvinderne
- 11.3 Disciplene
- 11.4 Maria Magdalene
- 11.5 Peter
- 11.6 Kan det virkelig passe?
- 11.7 Er beretningerne til at stole på?

KR. HIMMELFART OG PINSE

12. EN SÆRLIG TID

- 12.1 Ja, Jesus lever
- 12.2 Ja, Jesus er Messias
- 12.3 Frem mod en ny tid
- 12.4 Guds rige
- 12.5 Jesus farer til himmels
- 12.6 Som en rumraket?
- 12.7 Velsignende hænder

13. EN MELLEMTID

- 13.1 Han kommer igen
- 13.2 Jesus i himlen
- 13.3 Tid til at bede
- 13.4 Tid til at forberede sig
- 13.5 Profetien fra Joels Bog
- 13.6 Jesus og Helligånden
- 13.7 Jødernes pinse

14. EN NY TID

- 14.1 Gud sender Helligånden
- 14.2 Kirkens fødselsdag

- 14.3 Den sejrende kirke
- 14.4 Den lidende kirke
- 14.5 Til alle folkeslag
- 14.6 Hedningemissionæren
- 14.7 Til verdens ende

ALLEHELGEN

15. Allehelgen og halloween

- 15.1 Allehelgen
- 15.2 Hvad med dem som ikke var kristne?
- 15.3 Halloween
- 15.4 Hvad må vi til halloween?

ÅRETS MÆRKEDAGE

16. NOGLE MÆRKEDAGE I DANMARK

- 16.1 Besættelsen – 9. april
- 16.2 Befrielsen – 4./5. maj
- 16.3 Bededag
- 16.4 Grundlovsdag – 5. juni
- 16.5 Sankthans – 23. juni
- 16.6 Høstfest
- 16.7 Mortensaften – 10. november

17. FØDSELSDAGE

- 17.1 Skabt som netop dig
- 17.2 Skabt til hinanden
- 17.3 Skabt i verden
- 17.4 Skabt til Gud
- 17.5 Det gamle år
- 17.6 Det nye år
- 17.7 Når livet gør ondt

18. DÅBSDAGE

- 18.1 Dåbslyset
- 18.2 Dåbskjolen
- 18.3 Korstegnet
- 18.4 Dåb og tro
- 18.5 En ny familie
- 18.6 Velsignelsen
- 18.7 Midt i det svære

19. BRYLLUPSDAG

- 19.1 Guds opfindelse
- 19.2 I medgang og modgang
- 19.3 To, der står sammen

Alle dage han mig leder (SOS 51): 161

At se Guds egen Søn i gru (SOS 184): 87

Blomstre som en rosengård (DDS 78, SOS 128): 25

De kommer fra øst og vest (SOS 318): 145

Den store hvide flok vi se (DDS 571, SOS 319): 145

Der er et yndigt land (SOS 634): 153

Det kimer nu til julefest (DDS 94, SOS 146): 49

Det skal ej ske ved kraft og magt (SOS 253): 125

Dine løfter er mange (SOS 642): 177

En spire voksede frem (SOS 193): 95

Fyldt af glæde over livets under (DDS 448): 169

Guds Søn har gjort mig fri (DDS 514, SOS 530): 69, 169

Gør døren høj, gør porten vid (DDS 84, SOS 131): 25

Halleluja! Syng om Jesus (SOS 5): 117

Hil dig, Frelser og Forsoner (DDS 192, SOS 200): 95

Hvorledes skal jeg møde (DDS 86, SOS 133): 33

Hør, hvor englesangen toner (DDS 111, SOS 159): 41

I al sin glans nu stråler solen (DDS 290, SOS 257): 133

I blev skabt som mand og kvinde (DDS 706, SOS 636): 177

I nat skal for- og fremtid mødes (SOS 140): 57

Kom, alle kristne (DDS 112, SOS 170): 49

Krist stod op af døde (DDS 218, SOS 227): 105

Lovet været du, Jesus Krist (DDS 108, SOS 174): 41

Mørket skjuler jorderige (DDS 184): 87

Om jeg havde alt, men ikke Jesus (SOS 509): 69

Op! thi dagen nu frembryder (DDS 76, SOS 135): 17

Se, hvilken morgen, dugfrisk og skøn (SOS 234): 105

Se, hvor nu Jesus træder (DDS 176, SOS 212): 79

Se, vi går op til Jerusalem (DDS 172, SOS 213): 79

Sorrig og glæde de vandrer til hobe (DDS 46, SOS 88): 153

Stiftet Guds Søn har på jorden et åndeligt rige (DDS 318, SOS 277): 133

Tak og ære være Gud (DDS 80, SOS 136): 33

Til himlene rækker (DDS 31, SOS 89): 161

Til Himmels før den ærens drot (DDS 252): 117

Vær velkommen, Herrens år (Advent) (DDS 74, SOS 137): 17

Vær velkommen, Herrens år (Nytår) (DDS 712, SOS 142): 57

Ånd over ånder, kom ned fra det høje (DDS 299, SOS 280): 125